

OTVORENI POZIV ZA USPOSTAVU INHERITURA PODRUČJA

Partneri Interreg MED projekta "INHERIT: Održive turističke strategije za očuvanje i valorizaciju prirodne baštine mediteranske obale i priobalja" pozivaju javna tijela u mediteranskoj regiji da sudjeluju u ovom otvorenom pozivu za **uspostavu INHERITURA područja**. INHERIT partneri, s ciljem pružanja potpore mediteranskim područjima koja provode i implementiraju prakse održivog turizma, poziva javna tijela koja imaju ingerenciju nad obalnim područjima da se apliciraju za INHERITURA oznaku i uspostavu **INHERITURA područja**.

KLJUČNE INFORMACIJE INHERIT PROJEKTA

INHERIT je Integrirani projekt [Interreg MED programme](#) sufinanciran od strane EU; cilj je implementacija **novog pristupa zaštite lokaliteta prirodne baštine i njihovog okolišnog staništa od negativnih učinaka intenzivnog turizma**. U tu svrhu, INHERIT promiče **održive turističke aktivnosti** na nedovoljno iskorištenim područjima prirodne baštine, rješavajući pritiske intenzivnih turističkih tokova, sezonalnosti i prekapacitiranosti u obalnim i priobalnim turističkim destinacijama Mediterana. Promicanje modela **održivog turizma** vrši se provedbom pristupa „**odozdo prema gore**“ koji se oslanja na samoregulacijske mjere uz kolaboraciju lokalnog društva i zainteresiranih strana u turizmu. Kako bi se doprinijelo ovom modelu, INHERIT partneri razvili su "INHERITURA" oznaku, akreditaciju koja se dodjeljuje mediteranskim obalnim područjima zbog provedbe INHERIT prakse održivog turizma.

Pristup INHERIT u skladu s tim postavlja **tri osnovna načela**, koja su srž svih projektnih aktivnosti:

1. Zaštita okoliša i prirodne baštine
2. Valorizacija prirodnih dobara
3. Participativni i „odozdo prema gore“ pristupi održivom turizmu

Prirodna baština definira se kao „*Prirodna obilježja, geološke i fiziografske formacije i ocrтана područja koja čine stanište ugroženih vrsta životinja i biljaka te prirodnih lokaliteta vrijednih sa stajališta znanosti, očuvanja ili prirodnih ljepota. Uključuje parkove prirode i rezervate, zoološke vrtove, akvarije i botaničke vrtove*“.¹

Održiva valorizacija dobara prirodne baštine može poboljšati branding i prepoznatljivost područja te ojačati lokalni identitet čime se doprinosi povećanju priljeva i produljenju turističke sezone (na taj način dolazi do ublažavanja sezonalnosti).

Pristup „**odozdo prema gore**“ je praksa koja uključuje lokalnu zajednicu i ključne dionike u planiranju i donošenju odluka vezano uz turizam i zaštitu okoliša. Takav pristup ublažava sukobe interesa, a istovremeno privlači veći konsenzus i spremnost za sudjelovanje u relevantnim aktivnostima. Pristup „odozdo prema gore“ uključuju koncept u kojem se prioriteti i ciljevi postavljaju na nižoj razini organizacijske hijerarhije i potom se progresivno integriraju u globalni okvir, krećući se tako s niže na višu razinu. Takav pristup može steći priznanje i institucionalni legitimitet te postati utemeljen. Općenito, ovaj model je korektivni pristup klasičnoj organizaciji i upravljanju „odozgo prema dolje“, koji se suočava s nekoliko ograničenja (npr. nedostatak suradnje i usklađenosti od strane lokalnog stanovništva i posjetitelja).

¹ <http://uis.unesco.org/en/glossary-term/natural-heritage>

INHERIT OZNAKA

U kontekstu INHERIT projekta, partneri su uspostavili "INHERITURA" oznaku, **akreditaciju za održivost i okoliš** koja se dodjeljuje mediteranskim obalnim područjima koja provode INHERIT participativni i „odozdo prema gore“ pristup održivom turizmu. INHERITURA oznaka pokriva 13 mediteranskih obalnih područja europskih zemalja: Cipar, Grčka, Francuska, Italija, Malta, Portugal, Slovenija, Španjolska, Gibraltar, Hrvatska, Albanija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora.

Prema Interreg MED programu, obalna područja su područja u ranije spomenutim zemljama Mediterana koja su **“smještena unutar regije razine NUTS 3 koja ima obalu ili više od polovice stanovništva živi manje od 50 km od mora”**. Da bi ispunilo uvjete za oznaku INHERITURA, područje mora imati obalu i uključivati jednu od sljedećih vrsta lokaliteta prirodne baštine:

Tablica 1: Vrste lokaliteta prirodne baštine koji ispunjavaju uvjete za INHERITURA oznaku

Kategorija	Vrste lokaliteta prirodne baštine
Priobalni i morski okoliš	<ul style="list-style-type: none">• Lagune• Livade Posidonije• Estuariji• Grebeni• Zone plime i oseke• Solane• Morske litice obrasle vegetacijom• Velike plitke uvale i zaljevi• Pješčane dine
Slatkovodni ekosustavi	<ul style="list-style-type: none">• Prirodna eutrofna jezera• Distrofična jezera• Privremene bare i ribnjaci• Umjetna jezera• Rijeke tekućice• Planinske rijeke
Šume	<ul style="list-style-type: none">• Listopadne šume• Sklerofilne šume• Crnogorične šume
Stjenovita područja i špilje	<ul style="list-style-type: none">• Špilje otvorene za javnost• Špilje zatvorene za javnost• Vulkani• Polja lave• Potopljene ili djelomično potopljene morske špilje
Ostale znamenitosti od turističkog interesa	<ul style="list-style-type: none">• Svjetionici• Olupine brodova• Podvodne olupine brodova i arheološka nalazišta• Udaljeni otoci• Pretpovijesna fosilna nalazišta

Nadalje, kako bi se područje kvalificiralo za INHERITURA oznaku, ono mora ispunjavati niz specifičnih kriterija, razvrstanih u četiri kategorije:

1. **Mjere upravljanja okolišem i zaštitne mjere** koje imaju za cilj očuvanje prirodne baštine i promicanje održivih turističkih praksi.
2. **Valorizacija i promotivne aktivnosti**, koje imaju za cilj pridonijeti održivom turističkom brendiranju destinacije, smanjenju sezonalnosti i stvaranju relevantnih mogućnosti zapošljavanja.
3. **Upravljanje i strateško planiranje**, mjere koje uspostavljaju upravljačke prakse za zaštitu lokaliteta prirodne baštine.
4. **Aktivnosti obrazovanja i podizanja svijesti** koje doprinose podizanju svijesti o prirodnoj baštini i zaštiti okoliša, kao i širenju relevantnih informacija.

POSTUPAK PRIJAVE

Da bi se prijava mogla razmotriti i ocijeniti, **mora se odnositi na obalno područje, udaljeni otok ili udaljeno otočno područje, i uključivati lokalitet prirodne baštine**. Podnositelji zahtjeva moraju biti voljni primijeniti INHERIT pristup, njegov mehanizam upravljanja i prakse „odozdo prema gore“ za provedbu zaštitnih mjera za kandidirano područje.

Za podnošenje kandidature za INHERITURA područje, zainteresirana javna tijela trebaju poslati **Institutu za poljoprivredu i turizam Poreč**, kratku PowerPoint prezentaciju područja kojeg bi htjeli kandidirati, koja će sadržavati sljedeće detalje:

- Naziv područja.
- Položaj područja.
- Prirodnu baštinu područja.
- Nekoliko prijedloga zaštitnih mjera koje treba provesti na tom području.

Svi kandidati biti će podržani od strane **Instituta za poljoprivredu i turizam Poreč** prilikom popunjavanja INHERITURA prijavnice. **Institut za poljoprivredu i turizam Poreč** posebno jamči da će:

- Obavijestiti kandidate o svim detaljima INHERIT projekta, INHERIT pristupu, njegovim prednostima te INHERITURA mehanizmu upravljanja, u obliku opsežnog savjetovanja.
- Pružiti potrebne smjernice i pomoć za prijavu INHERITURA oznake te biti u bliskom kontaktu s kandidatom tijekom cijelog prijavnog procesa.
- Dodijeliti će potvrdu o postignuću ukoliko INHERIT partneri odluče dodijeliti INHERITURA oznaku području kandidata.

Molimo zainteresirane javna tijela da pošalju svoj iskaz interesa na e-mail adresu tezak@iptpo.hr do **11/02/2022.**